

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันฮิปฮอปกลายเป็นอีกหนึ่งแนวดนตรี ที่กลายเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการจับตามอง และยกย่องให้ได้รับความนิยทางวัฒนธรรมที่แพร่หลายในเวลาอันรวดเร็ว โดยเริ่มจากวัฒนธรรมของชนผิวสีในมหานครนิวยอร์ก ที่มีแนวคิดต่อต้านและไม่ใส่ใจกระแสนิยมของคนผิวขาวในอเมริกา พวกเขาต้องการแสดงออกถึงความก้าวล้ำนำสมัยและไม่มีบรรทัดฐานใด ๆ มาเป็นตัวบ่งชี้ของกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาวผิวสี เช่นเดียวกับวัฒนธรรมร็อก (Rock) ฮิปฮอปเป็นแนวดนตรีใหม่ที่นิยมชมชอบในเทคโนโลยี และสร้างสรรค์ผ่านโปรแกรมเครื่องเล่นแผ่นเสียงที่เรียกกันว่า “เทิร์นเทเบิล” (Turntables) และการสร้างบิตที่เล่นไม่ได้ หากไม่ถูกผ่านโปรแกรม การเร่ปถือได้ว่าเป็นแนวเพลงที่ไม่ปฏิเสธภาษาพูด รวมไปถึงการใช้ถ้อยคำศัพท์แสลง จนพัฒนาလာมาเป็นรูปแบบของตนเอง ในขณะที่คนผิวขาวยังนิยมการเล่นเครื่องดนตรีและมองเพลงเป็นรูปแบบที่ตายตัว ฮิปฮอปได้เปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้นและได้พูดทุกเรื่องผ่านดนตรีของพวกเขา ตั้งแต่เรื่องความเชื่อทางการเมือง ความคิดทางสังคม เรื่องเพศ เรื่องลามกและเรื่องแพชชั่นหรือสิ่งที่ตัวเองชอบ¹

ฮิปฮอปถือกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. 1973 ในยุคที่ฟังก์และดิสโกเทกกำลังรุ่งเรือง ในย่านบรองซ์ (Bronx) ทางตอนใต้ของมหานครนิวยอร์ก ดนตรีแนวใหม่ได้ถือกำเนิดขึ้นจากข้างถนน โดยการนำของผู้นำชุมชน “อาฟริกา บัมบาตา” (Afrika Bambaata) ที่ต้องการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชน โดยชี้้นำให้พวกเขาหันมาทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ การแข่งขันเต้นและมีดีเจเป็นหัวใจหลักของงาน คล้ายกับประเพณีในบ้านเกิดของพวกเขา จากการนำของ “ดีเจ คูล เฮอร์ก” (Kool Herc) และกลุ่มดีเจชาวจาไมกา (Jamaica) นอกเหนือจากการเลือกเพลงแล้วยังสร้างลีลาด้วย “การสแครช” (Scratch) แผ่นเสียงและผสมเสียง (mix) ในสิ่งที่ไม่เข้ากันให้ไปกันได้ ในยุคแรกๆช่วงจังหวะดนตรีเน้นที่การเต้นมากที่สุด ที่เรียกว่า “เบรก” (Break) คือ การนำจังหวะดนตรีฟังก์มาตีวนซ้ำไปซ้ำมา ต่อมาภายหลังการเต้นได้รับความนิยมจึงถูกเรียกว่า “เบรกแดนซ์” (Breakdance) คือ การให้จังหวะที่ไม่มีความรู้สึกของการเป็นสิ่งมีชีวิตอยู่เลย ในการเต้นเบรกแดนซ์ผู้เต้นจะปรับตัวให้เหมือนกับหุ่นยนต์ นักเต้นเหล่านี้ถูกเรียกว่า “บี-บอย”

¹ นรเศรษฐ หมัดคง, นิตยสารดี เอ็น เอ (ฉบับที่ 026 ธันวาคม, 2545) หน้า 76.

(B-Boy)จากนั้นจึงพัฒนาต่อมา เรียกว่า “การแร็ป” (Rap) คือการร้องเพลงจะถูกตะกัก เพื่อให้เข้ากับจังหวะของการเดินเบรกหรือการเดินแบบหุ่นยนต์ จากนั้นวัฒนธรรมอื่นๆจึงเริ่มปรากฏเป็นรูปเป็นร่างขึ้นโดยเฉพาะการพ่นสีที่กำแพงและเรียกศิลปะเหล่านี้ว่า กราฟฟิตี (Graffiti) และสิ่งตามมาคือ แฟชั่นฮิปฮอป วัฒนธรรมฮิปฮอปได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงทศวรรษที่ 90 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นระยะเวลากว่าสองทศวรรษที่วัฒนธรรมฮิปฮอปได้แพร่หลายออกไปอย่างไม่มีวันสิ้นสุด²

ส่วนประกอบหลักๆของวัฒนธรรมฮิปฮอปประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 อย่าง ดังนี้

1. ดีเจ (DJ)

ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมฮิปฮอป ในปัจจุบันหลายคนเรียกว่า “เทิร์นเทบลิสม์” (Turntablism) ถูกใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1995 โดย “ดีเจ บาบู” (Babu) ผู้ที่มีบทบาทในวงการฮิปฮอป เพื่อเป็นการให้ความหมายที่แตกต่าง ระหว่างคนเปิดเพลงต่างๆไปตามโน้ตคลับหรือในสถานีวิทย์ แต่ในความหมายของฮิปฮอป คือ การปรุงแต่ง การผสมเสียง การสังเคราะห์และการสร้างสรรค์เสียงต่างๆที่แตกต่างไปจากเดิม จากคำนิยามของ ดีเจ บาบู ที่ว่า

“ My definition of a Turntablism is a person who uses the turntables not to play music, but manipulate sound and create music ”

“คำจำกัดความของเทิร์นเทบลิสม์นั้นคือผู้ที่ใช้เครื่องเทิร์นเทเบิลแต่ไม่ได้เพื่อเล่นเพลงหากแต่ใช้เพื่อผสมเสียงและใช้สร้างสรรค์เพลงต่างๆ”³

2.เบรกแดนซ์ (Breakdance)

ได้ถือกำเนิดขึ้นจากความนิยมชื่นชอบในลีลาการเต้นของ เจมส์ บราวน์ (James Brown) นักร้องที่โด่งดังมากในสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1969 รูปแบบการเต้นได้กลายเป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นและคนหนุ่มสาวในขณะนั้น จนเกิดความนิยมการแข่งขันการเต้นจากการนำของ “อาฟริกา บัมบาตา” ในชุมชนบรองซ์ทางตอนใต้ของนครนิวยอร์ก และได้เกิดการพัฒนารูปแบบการเต้นขึ้นในปัจจุบันเรียกว่า “เบรกกิ้ง” (Breaking) และนักเต้นจะถูกเรียกว่า B-Boy และ B-Girl โดยอักษรนำหน้าชื่อเรียก B มาจาก “บรองซ์” (Bronx) ชุมชนที่เป็นต้นกำเนิด ถึงวันนี้อิทธิพลของการเต้นเบรกแดนซ์ ยังคงแพร่กระจายออกไปในวงกว้างมีการจัดประกวดแข่งขันการเต้นไปทั่วทุกมุมโลก⁴

² Alan Light, Vibe History of Hip-hop, (New York, Random House, Ltd: 1999), pp.7

³ Kembrew Mcleod, URL: <http://www.scratch.com/a history of turntablism>

⁴ แหล่งที่มา. URL: <http://www.ic.sunysb.edu/stu/jmgutier/webguest.html>

3. กราฟฟิตี (Graffiti)

มีรากศัพท์มาจากภาษาอิตาลี ในช่วงปี ค.ศ.1966-1971 ความหมายคือ ลวดลายหรือตัวอักษรที่ถูกทำขึ้น เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของของพวกกลุ่มเด็กวัยรุ่นในเวลานั้น ที่เมืองฟิลาเดเฟีย และเพนซิลวาเนีย ในสหรัฐอเมริกา กราฟฟิตีในช่วงเวลานั้นเป็นการเขียนชื่อตัวเองหรือไม้ก็ชื่อกลุ่มที่ตัวเองสังกัด ต่อมาได้เกิดการแพร่ระบาดมาถึงนิวยอร์ก ในปี ค.ศ. 1971 หนังสือพิมพ์นิวยอร์ก ไทม์ (New York Times) ได้ตีพิมพ์บทความที่เขียนถึงกราฟฟิตีเป็นครั้งแรกโดยพูดถึง "TAKI 183" ชื่อย่อของผู้ชายชาวนิวยอร์กคนหนึ่ง ซึ่งมีชื่อจริงว่า "เคมิทริอุส" และ 183 คือหมายเลขของถนนที่เขาพักอาศัยอยู่ เขามีอาชีพเป็นพนักงานส่งเอกสาร ทำให้เขาต้องใช้ชีวิตส่วนใหญ่ตามท้องถนนและรถไฟใต้ดิน ทำให้เขาเกิดนึกสนุกไปพ่นสีบนกำแพง ต่อมากราฟฟิตีเริ่มแพร่ระบาดขึ้นเรื่อยๆ ต่อมาจึงกลายเป็นสังคมย่อยๆของคนกลุ่มหนึ่ง ที่บรูคลินในนิวยอร์ก กราฟฟิตีแพร่ระบาดไปทั่วผนังกำแพง รถไฟใต้ดิน และสถานที่สาธารณะต่างๆ เมื่อความนิยมได้เดินทางมาถึงจุดหนึ่ง ก็ทำให้เกิดการแข่งขันในหมู่ผู้คนที่ชื่นชอบ ต่อมาจึงเกิดความตื่นตัวและกลายเป็นวัฒนธรรมย่อยๆ จากรูปแบบของการใช้ชื่อย่อหรือสัญลักษณ์ในช่วงแรก กลายมาเป็นรูปแบบกราฟฟิตีที่เป็นรูปภาพ ในปัจจุบันกราฟฟิตีเป็นศิลปะร่วมสมัยประเภทหนึ่ง⁵

ซึ่งเป็นคำกล่าวในบทความชื่อ "The Graffiti hit parade" ซึ่งถูกตีพิมพ์ในนิตยสารนิวยอร์ก ในปี ค.ศ. 1973 เขียนโดย ริชาร์ด โกลด์สไตน์ ในปี ค.ศ. 1974 ศิลปะกราฟฟิตีที่เฟื่องฟูจากการที่เคยเป็นสิ่งแปลกประหลาดแต่ได้กลับกลายมาเป็นภาพชินตา ทุกกำแพงในนครนิวยอร์กแทบจะไม่มีที่ว่างหลงเหลือ ในปี ค.ศ. 1979-1980 ศิลปินกราฟฟิตี "ลี ควิน โนนส์" และ "แพ็บ ไฟฟ์" ได้เปิดแสดงผลงานขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยได้รับแรงสนับสนุนจากนายหน้าค้างานศิลปะ "เคลาดิโอ โนนี่" งานนี้จัดแสดงขึ้นที่หอศิลป์ Stephen Eni' Fashion Moda และ Patti' Fun Gallery นักวิจารณ์และพ่อค้างานศิลปะต่างให้ความสนใจกับศิลปินรูปแบบใหม่นี้⁶

4. เอ็มซี (MC) หรือที่รู้จักกันในนามของแร็ปเปอร์ (Rapper)

เพลงแร็ปได้ถือกำเนิดขึ้นและพัฒนาารูปแบบมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชนผิวสี โดยที่เริ่มจากการที่กลุ่มดีเจและพวกเบรกแดนซ์ จัดงานสังสรรค์ขึ้นตามท้องถนนและต้องการผู้ที่มาจับไมโครโฟน เพื่อร้องเรียกผู้คนตามท้องถนนให้เข้ามาชมการแสดงหรือบอกกล่าวผู้ที่จอดรถวางช่วยเหลือรถ ต่อมาเอ็มซีจึงมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศให้คนดูสนุกสนานและเป็นเหมือน

⁵ นิตยสาร a day (ฉบับที่ 9 พฤษภาคม ,2541) หน้า 20.

⁶ Alan Light, Vibe History of Hiphop, (New York, Random House, Ltd: 1999), pp.35-53

กระบอกเสียงในการโจมตี วิจารณ์สังคม ฯลฯ ต่อมาจึงพัฒนามาเป็นเนื้อร้องและเรียกรูปแบบนี้ว่าการแร็ป ในปี ค.ศ. 1980 แร็ปเปอร์เริ่มขยายฐานความนิยมจากวัฒนธรรมฮิปฮอป เข้าสู่อุตสาหกรรมดนตรีของอเมริกันและได้รับความนิยมในหมู่นักผิวขาวเพิ่มมากขึ้น ด้วยเนื้อหาที่รุนแรงหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเพลงแร็ปเปรียบเหมือนช่องข่าว ซีเอ็นเอ็น (CNN) ของคนอเมริกัน ซึ่งสะท้อนสภาพสังคมที่ฟอนเฟะออกมาอย่างหมดเปลือก⁷

ตารางที่ 1 เป็นการแสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนอัลบั้มเพลงแร็ปในแต่ละประเภท มีจำนวนทั้งหมด 11,735 อัลบั้ม

ประเภทของเพลงแร็ป	จำนวนอัลบั้ม
อีสต์ โคสต์ แร็ป (East Coast Rap)	552
เฟรนช์ แร็ป (French Rap)	1
แก๊งสเตอร์ แร็ป (Gangsta / Hardcore)	593
โกซสเปล แร็ป (Gospel Rap)	71
ลาติน แร็ป (Latin Rap)	575
แร็ป (Rap)	8,427
แร็ป เมทัล (Rap Metal)	169
เซาเทิร์น แร็ป (Southern Rap)	684
อันเดอร์กราวนด์ แร็ป (Underground Rap)	389
เวสต์ โคสต์ (West Coast Rap)	241

อ้างอิงจาก URL :<http://www.towerrecords.com> (18 / 6 / 2004)

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันวัฒนธรรมฮิปฮอปกลายเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยอีกรูปแบบหนึ่งที่นับวันจะแพร่หลายออกไปอย่างไม่สิ้นสุด และวัฒนธรรมฮิปฮอปสามารถแบ่งส่วนประกอบหลักๆ ออกได้เป็น 4 ส่วน ซึ่งในแต่ละส่วนมีความแตกต่างกัน อีกทั้งปัจจุบันมีสื่อเรซิดีโอที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมฮิปฮอปเกิดขึ้นมากมาย ทั้งปกอัลบั้มเพลง โปสเตอร์ สิ่งพิมพ์โฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยในการออกแบบนั้นเป็นแค่การมองภาพรวมของวัฒนธรรมฮิปฮอป ซึ่งยังไม่ได้มีการแบ่งส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอปในงานออกแบบแต่อย่างใด เพราะการเข้าใจและสามารถ

⁷ Sacha Jenkins, Ego Trip's Book of Rap Lists, [New York, 1990], pp.12

แยกแยะส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอปได้นั้นจะทำให้ผู้ที่มีความสนใจ แต่ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมฮิปฮอปโดยตรงนั้นสามารถเข้าใจในวัฒนธรรมฮิปฮอปมากขึ้นดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาถึงองค์ประกอบทางเรขศิลป์เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบที่สามารถสื่อสารถึงส่วนประกอบหลักๆ ซึ่งมีความแตกต่างกัน

ปัญหาของการวิจัย

เนื่องจากวัฒนธรรมฮิปฮอปมีความแตกต่างกันในแต่ละส่วนประกอบ ดังนั้นจะใช้องค์ประกอบศิลป์อย่างไรที่สามารถสื่อสารถึงวัฒนธรรมฮิปฮอปในแต่ละส่วนได้

วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

1. เพื่อรวบรวมและจำแนกบุคลิกภาพของส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอปในแต่ละประเภท
2. เพื่อกำหนดองค์ประกอบและแนวทางการใช้องค์ประกอบที่สามารถสื่อถึงบุคลิกภาพส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอปในแต่ละประเภท
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาและออกแบบงานเรขศิลป์ที่สามารถสื่อถึงบุคลิกภาพของวัฒนธรรมฮิปฮอปในแต่ละส่วนประกอบต่อไป

สมมติฐานของงานวิจัย

การใช้องค์ประกอบเรขศิลป์สามารถสื่อสารถึงส่วนประกอบหลักๆ ของวัฒนธรรมฮิปฮอปให้มีความแตกต่างกันได้

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยนี้เพื่อหาแนวทางการใช้องค์ประกอบเรขศิลป์ ที่สามารถสื่อถึงบุคลิกภาพของวัฒนธรรมฮิปฮอป โดยกำหนดขอบเขตอยู่เพียงแค่ส่วนประกอบหลักๆ คือ ดีเจ เอ็มซี กราฟฟิตี้ เบรกแดนซ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้สามารถรวบรวมและจำแนกบุคลิกภาพส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอป แต่ละประเภทได้
2. เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการใช้องค์ประกอบเรขศิลป์ เพื่อให้สามารถสื่อถึงบุคลิกภาพส่วนประกอบต่างๆของวัฒนธรรมฮิปฮอปได้

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาและออกแบบเรขศิลป์ที่สามารถสื่อถึงบุคลิกภาพของวัฒนธรรมฮิปฮอปได้ต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมฮิปฮอป ทั้ง 4 ประเภท
2. สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมฮิปฮอป เพื่อค้นหาบุคลิกภาพจากส่วนประกอบ 4 ประเภท
3. สรุบบุคลิกภาพของส่วนประกอบวัฒนธรรมฮิปฮอป ทั้ง 4 ประเภท
4. ศึกษาถึงองค์ประกอบและการใช้องค์ประกอบเรขศิลป์ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับบุคลิกภาพของวัฒนธรรมฮิปฮอป
5. สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเรขศิลป์ เกี่ยวกับการใช้องค์ประกอบเรขศิลป์ในขอบเขตของงานวิจัยที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพส่วนประกอบของวัฒนธรรมฮิปฮอปทั้ง 4 อย่าง
6. วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบและแนวทางการใช้องค์ประกอบทางเรขศิลป์ในขอบเขตงานวิจัยที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของวัฒนธรรมฮิปฮอป
7. ออกแบบเรขศิลป์โดยใช้องค์ประกอบทางเรขศิลป์ที่สื่อถึงบุคลิกของวัฒนธรรมฮิปฮอป
8. สรุปลงานวิจัยและรวบรวมเป็นรูปเล่ม

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. **ฮิปฮอป (HipHop)** หมายถึง คำแสดงที่ใช้เรียกถึงวัฒนธรรมหรือพฤติกรรมที่เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นตามเมืองใหญ่ เช่น คนตรีแร็ป การเต้นรำจังหวะร้อนแรง
2. **ดีเจ (DJ)** เป็นคำย่อของ “Disk Jockey” หมายถึง ผู้เปิดแผ่นเสียงตามไนต์คลับหรือสถานีวิทย์
3. **กราฟฟิตี้ (Graffiti)** หมายถึง ภาพวาด ข้อเขียนบนทางเท้า กำแพงที่สาธารณะอื่นๆ
4. **แร็ป (Rap)** หมายถึง เป็นคำแสดงที่ใช้เรียกแนวเพลงที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง การคำหยาบ การพูดคุย การสนทนา การตี เสียงดีหรือเสียงเคาะ
5. **เอ็มซี (MC)** เป็นคำย่อของ “Master of Ceremonies” หมายถึง ผู้ดำเนินรายการ หรือผู้จัดรูปแบบรายการ

6. **เบรกแดนซ์ (Breakdance)** หมายถึง การเต้นรำที่โลดโผนแบบหนึ่งซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษ ค.ศ. 1970 เริ่มต้นที่จังหวัดคอนคอร์ดรีป ที่กลุ่มวัยรุ่นชอบแสดงตามท้องถนน
7. **บี บอย (B-Boy)** เป็นคำย่อของ “บรองซ์ บอย” (Bronx Boy) ใช้เรียกนักเต้นเบรกแดนซ์ โดยนำชื่อสถานที่กำเนิดเบรกแดนซ์มานำหน้า บรองซ์เป็นถิ่นคนผิวดำ ทางตอนใต้ของมหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
8. **สแครช (Scratch)** หมายถึง เทคนิคการเล่นแผ่นเสียง ดึงหัวเพลงเข้าไปข้างหน้า การผสมเสียงโดยใช้เครื่อง “ทวิน เทิร์นเทเบิล” (Twin Turntables)
9. **เทิร์นเทเบิล (Turntable)** หมายถึง อุปกรณ์งานหมุนเครื่องเล่นแผ่นเสียง ใช้แทนเครื่องดนตรีของคนตรีฮิปฮอป